

Warszawa, dnia 12 lutego 2019 r.

RZECZPOSPOLITA POLSKA
MINISTER FINANSÓW

DD3.056.42.2018

Pani

Odpowiadając na wystąpienie z dnia 14 listopada 2018 r., przekazane przez Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej przy piśmie z dnia 23 listopada 2018 r. Nr BM.V.054.521.2018.CN, uprzejmie informuję.

Z uwagi na fakt, iż w swoim wystąpieniu zgłosiła Pani postulat obniżenia podatku od emerytur, wystąpienie to zostało zakwalifikowane jako petycja w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 11 lipca 2014 r. o petycjach (Dz. U. z 2018 r. poz. 870). Przedmiotem petycji może być bowiem żądanie, w szczególności, zmiany przepisów prawa, podjęcia rozstrzygnięcia lub innego działania w sprawie dotyczącej podmiotu wnoszącego petycję, życia zbiorowego lub wartości wymagających szczególnej ochrony w imię dobra wspólnego, mieszczących się w zakresie zadań i kompetencji adresata petycji (art. 2 ust. 3 ustawy o petycjach).

W związku z powyższym wyjaśniam, co następuje.

Kwestię opodatkowania dochodów osiągniętych przez osoby fizyczne reguluje ustawa z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych (Dz. U. z 2018 r. poz. 1509, z późn. zm.), zwana dalej „ustawą PIT”.

Emerytura i renta stanowi źródło przychodu, o którym mowa w art. 10 ust. 1 pkt 1 w związku z art. 12 ust. 7 ustawy PIT i podlega opodatkowaniu na ogólnych zasadach, według obowiązującej skali podatkowej.

Pomimo, że podstawową funkcją ustawy PIT jest funkcja fiskalna, czyli gromadzenie dochodów budżetowych, to przez niektóre rozwiązania podatkowe (ulgi i zwolnienia przedmiotowe) ustawa PIT stanowi jeden z elementów polityki społecznej państwa, gdyż wspiera pożądane społecznie cele. Istnieją w tej ustawie regulacje, które uwzględniają sytuację osób znajdujących się w trudnej sytuacji życiowej, rodzinnej, zdrowotnej, materialnej, a do tej grupy podatników należy duża część emerytów i rencistów. Wiele regulacji adresowanych do obywateli żyjących w trudnej sytuacji zdrowotnej i materialnej zawiera określony w art. 21 ust. 1 ustawy PIT katalog zwolnień przedmiotowych. Przykładowo, zwolnieniem od podatku objęte są:

- renty przyznane na podstawie odrębnych przepisów o zaopatrzeniu inwalidów wojennych i wojskowych oraz ich rodzin (pkt 2),
- dodatek pielęgnacyjny (pkt 8),
- zapomogi otrzymane w przypadku indywidualnych zdarzeń losowych, klęsk żywiołowych, długotrwałej choroby lub śmierci:

- z funduszu socjalnego, zakładowego funduszu świadczeń socjalnych, z funduszy związków zawodowych lub zgodnie z odrębnymi przepisami wydanymi przez właściwego ministra – niezależnie od ich wysokości,
 - z innych źródeł – do wysokości nieprzekraczającej w roku podatkowym kwoty 6 000 zł (pkt 26),
- świadczenia otrzymane z tytułu jeunorazowej pomocy materialnej finansowanej ze środków budżetu państwa lub budżetów jednostek samorządu terytorialnego w związku z zaistniałym zdarzeniem losowym (pkt 26a),
 - świadczenia otrzymywane przez emerytów lub rencistów w związku z łączącym ich uprzednio z zakładem pracy stosunkiem służbowym, stosunkiem pracy lub spółdzielczym stosunkiem pracy, w tym od związków zawodowych, do wysokości nieprzekraczającej w roku podatkowym kwoty 3 000 zł (pkt 38),
 - świadczenia z pomocy społecznej (pkt 79),
 - wartość świadczeń przysługujących na podstawie odrębnych przepisów dotyczących emerytów i rencistów z tytułu abonamentowych opłat telewizyjnych i radiowych (pkt 87),
 - dodatki mieszkaniowe i ryczałty na zakup opału, przyznane na podstawie odrębnych przepisów o dodatkach mieszkaniowych (pkt 97).

Ponadto stosownie do postanowień art. 26 ust. 1 pkt 6 ustawy PIT, odliczeniu od dochodu przed opodatkowaniem podlegają wydatki na cele rehabilitacyjne oraz wydatki związane z ułatwieniem wykonywania czynności życiowych, poniesione w roku podatkowym przez podatnika będącego osobą niepełnosprawną lub podatnika, na którego utrzymaniu są osoby niepełnosprawne. Zatem ulgą objęte są wydatki poniesione na rehabilitację osób niepełnosprawnych, niezależnie od ich wieku. Wśród osób z orzeczoną niepełnosprawnością dużą grupę stanowią osoby starsze. Jeżeli osoby te, bądź podatnicy, na których utrzymaniu pozostają niepełnosprawne starsze osoby ponoszą wydatki na cele rehabilitacyjne, to mogą skorzystać z ulgi na cele rehabilitacyjne (15 różnych rodzajów wydatków), z których zdecydowana większość podlega odliczeniu w całości, tj. ulga ta nie jest obwarowana limitem odliczenia, a wysokość wydatków ustala się na podstawie dowodu ich poniesienia. Z preferencji tej korzysta każdego roku ponad milion podatników, obniżając podatek dochodowy o łączną kwotę 0,45 mld zł.

W petycji proponuje Pani obniżenie podatku od emerytur do 10%. Co prawda Pani postulat dotyczy wyłącznie emerytur jednakże, jak wspomniano na wstępie, emerytura i renta stanowią jedno źródło przychodu i stosuje się do tych świadczeń identyczne zasady opodatkowania. Stąd też postulowane przez Panią zmiany w zakresie opodatkowania emerytur, musiałyby objąć również renty. W obecnym stanie prawnym dochody z wymienionych tytułów podlegają opodatkowaniu na zasadach ogólnych przy zastosowaniu skali podatkowej. Stawki podatku dochodowego wynoszą: dla dochodów (podstawy obliczenia podatku) nieprzekraczających kwoty 85 528 zł – 18% i 32% od nadwyżki ponad tę kwotę. Od tak obliczonego podatku podatnik odlicza kwotę zmniejszającą podatek. Od rozliczenia za 2017 r. – kwota ta jest różna w zależności od wysokości dochodu podatnika. Wysokość tej kwoty jest preferencyjna dla podatników o najniższych dochodach.

Ponadto podatnik, obliczając podatek, ma prawo skorzystać z przysługujących mu odliczeń od podatku, w tym z możliwości odliczenia zapłaconej składki na powszechnie ubezpieczenie zdrowotne. Taki sposób opodatkowania dochodów powoduje, że efektywne (rzeczywiste) opodatkowanie dochodów podatników tego podatku kształtuje się na poziomie 8,74%, w tym

podatników pierwszego przedziału skali podatkowej – 7,47% natomiast drugiego przedziału skali – 15,70%¹⁾.

Mając na uwadze wysokość dochodów podatników pobierających świadczenia emerytalne i rentowe (w 2017 r. przeciętny roczny dochód wyniósł 21 711 zł), proponowane obniżenie stawki podatku spowodowałoby zmniejszenie dochodów sektora finansów publicznych nawet o kilkanaście miliardów złotych. Ta grupa podatników zapłaciłaby więc de facto wyłącznie składkę na ubezpieczenie zdrowotne.

Propozycja obniżenia podatku od świadczeń emerytalnych i rentowych budzi wątpliwości także z tego powodu, że słowo emerytura nie zawsze jest synonimem niskiego świadczenia. Należy wskazać, iż w 2017 r. prawie 300 tys. osób pobierało z ZUS emeryturę w wysokości powyżej 4 000 zł miesięcznie. Z punktu widzenia sprawiedliwości społecznej obniżenie podatku od emerytur i rent, w tym wysokich świadczeń budzi wątpliwości, zwłaszcza biorąc pod uwagę fakt, że opodatkowaniu podatkiem PIT podlegają np. zasiłki dla bezrobotnych²⁾, czy dochody z pracy.

Proponowane obniżenie opodatkowania emerytur i rent, stanowiłoby uprzywilejowanie jednej grupy podatników względem innych, co prowadziłoby do naruszenia zasad równości i sprawiedliwości społecznej.

Przez ostatnie dwa lata wprowadzono wiele rozwiązań prawnych mających na celu poprawę sytuacji materialnej obywateli o najniższych dochodach. Przykładem, z zakresu podatku dochodowego od osób fizycznych, jest wprowadzenie, wspomnianej wyżej, zróżnicowanej kwoty zmniejszającej podatek w zależności od poziomu dochodu uzyskanego przez podatnika. Po wielu latach utrzymywania kwoty wolnej od podatku na tym samym poziomie (3 089 zł dla wszystkich podatników), podwyższono tę kwotę dla najniższej uposażonych podatników. Stąd też podatnicy, którzy w 2017 r. uzyskali dochód (podstawę opodatkowania) nieprzekraczający 6 600 zł, w ogóle nie zapłacili podatku. Niższy niż w latach poprzednich podatek zapłacili ci, których podstawa opodatkowania mieściła się w granicach od 6 600 zł do 11 000 zł. Kwotę wolną na tym samym co w 2016 r. poziomie zastosowali w rozliczeniu rocznym podatnicy, których podstawa opodatkowania przekroczyła 11 000 zł, lecz nie przewyższyła 85 528 zł. Niższa kwota wolna niż w latach poprzednich przysługiwała natomiast podatnikom, których podstawa opodatkowania mieściła się w granicach 85 528 zł – 127 000 zł. Z kolei podatnicy, których dochody przekroczyły w 2017 r. 127 000 zł w ogóle nie zastosowali kwoty wolnej.

Rok 2018 r. przyniósł w tym zakresie dalsze, korzystne zmiany. Rozszerzono krąg podatników, którzy nie zapłacą podatku, poprzez podwyższenie kwoty wolnej z 6 600 zł do 8 000 zł. Niższy niż w 2017 r. podatek zapłacą podatnicy, których podstawa opodatkowania będzie mieścić się w przedziale pomiędzy 8 000 zł a 13 000 zł. Nie ulegnie natomiast zmianie dotychczasowa kwota wolna dla podatników, których podstawa opodatkowania przekroczy 13 000 zł a nie przewyższy 85 528 zł. Dla dochodów przekraczających 85 528 zł, zasady ustalania kwoty wolnej pozostają takie, jak w 2017 r.

Powyższe rozwiązanie nie tworzy zamkniętej kategorii podatników identyfikowanych poprzez źródło przychodu (np. emeryci, renciści, pracownicy, zleceniobiorcy). Natomiast poprzez poziom uzyskanego dochodu (niezależnie do źródła, z którego ten dochód powstał) wyznacza taki sposób ustalenia wysokości kwoty wolnej od podatku, aby podatek był proporcjonalny w stosunku do możliwości płatniczych podatników. Pozwala to na bardziej sprawiedliwe rozłożenie ciężarów

¹⁾ na podstawie danych wynikających z rozliczenia podatku dochodowego od osób fizycznych za 2017 r.

²⁾ przykładowo zasiłek podstawowy wynosi – 847,80 zł miesięcznie (przez pierwsze 3 miesiące), 665,70 zł miesięcznie (przez następne miesiące).

podatkowych. Kierunek przyjętych zmian w zakresie kwoty wolnej od podatku respektuje konstytucyjną zasadę równości i sprawiedliwości społecznej.

Z powyższych względów obecnie nie toczą się prace, których celem byłoby obniżenie podatku od emerytur i rent.

Z upoważnienia Ministra Finansów,
Maciej Żukowski
Dyrektor Departamentu
Podatków Dochodowych
/-podpisano kwalifikowanym podpisem elektronicznym/

W związku z rozpoczęciem stosowania z dniem 25 maja 2018 r. Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (ogólne rozporządzenie o ochronie danych) (Dz. Urz. UE. L. 2016.119.1 z 04.05.2016 r.), dalej RODO uprzejmie informujemy:

1. Administratorem Pani/Pana danych osobowych jest Minister Finansów z siedzibą w Warszawie 00-916, ul. Świętokrzyska 12.
2. Kontakt z Inspektorem Ochrony Danych możliwy jest pod adresem – IOD@mf.gov.pl
3. Pani/Pana dane przetwarzane są w celu realizacji ustawowych zadań Administratora, na podstawie przepisów prawa, w szczególności: art. 8 ust. 1 ustawy z dnia 4 września 1997 r. o działach administracji rządowej.
4. W związku z przetwarzaniem danych w celach wskazanych w pkt 3, Pani/Pana dane osobowe mogą być udostępniane innym odbiorcom lub kategoriom odbiorców danych osobowych. Odbiorcami Pani/Pana danych osobowych mogą być podmioty uprawnione do odbioru Pani/Pana danych, w tym państwa trzecie, nienależące do UE, w uzasadnionych przypadkach i na podstawie odpowiednich przepisów prawa.
5. Pani/Pana dane osobowe będą przechowywane przez okres niezbędny do realizacji celów przetwarzania, lecz nie krócej niż okres wskazany w przepisach o archiwizacji.
6. W związku z przetwarzaniem przez Administratora Pani/Pana danych osobowych, przysługuje Pani/Panu prawo do:
 - ✓ dostępu do treści danych, na podstawie art. 15 RODO z zastrzeżeniem, że udostępniane dane osobowe nie mogą ujawniać informacji niejawnych, ani naruszać tajemnic prawnie chronionych, do których zachowania zobowiązany jest Administrator oraz z zastrzeżeniem art. 5 ustawy z dnia 10 maja 2018 r. o ochronie danych osobowych;
 - ✓ sprostowania danych, na podstawie art. 16 RODO;
 - ✓ ograniczenia przetwarzania danych, na podstawie art. 18 RODO.
7. Podanie danych osobowych jest obligatoryjne na mocy przepisów prawa.
8. W przypadku uznania, iż przetwarzanie przez Administratora Pani/Pana danych osobowych narusza przepisy prawa, przysługuje Pani/Panu prawo do wniesienia skargi do Prezesa Urzędu Ochrony Danych Osobowych.
9. Przetwarzanie Pani/Pana danych może odbywać się w sposób zautomatyzowany, co może wiązać się ze zautomatyzowanym podejmowaniem decyzji, w tym z profilowaniem, które wykonywane jest przez Administratora na mocy obowiązujących przepisów prawa. Dotyczy to poniższych przypadków:
 - ✓ dokonywania oceny ryzyka naruszenia prawa, gdzie ocena ta dokonywana jest na podstawie danych zadeklarowanych w złożonych dokumentach, w oparciu o ustalone kryteria.
 - ✓ dokonywania oceny ryzyka naruszenia prawa, gdzie ocena ta dokonywana jest na podstawie danych pozyskiwanych z dostępnych publicznie rejestrów oraz portali społecznościowych, w oparciu o ustalone kryteria.

Konsekwencją dokonanej oceny, w powyższych przypadkach, jest automatyczne zakwalifikowanie do grupy ryzyka, gdzie kwalifikacja do grupy nieakceptowalnego ryzyka może skutkować zmianą relacji i podjęciem dodatkowych czynności przewidzianych prawem.